

Školitelský posudek DP: „Podzemní život a literatura: undergroundová kultura ve Finsku na přelomu 60. a 70. let 20. století“

Diplomantka: Linda Dejdarová

Diplomantka Linda Dejdarová nezvolila pro svou závěrečnou práci otřepané a snadné téma – motivy výběru sama obšírně vysvětluje v podkapitole 1.1. Jak vyplývá z úvodních stránek práce, nemůže být nic nejednoznačnějšího, protimluvnějšího, obtížněji definovatelného než finský underground. Byl politický nebo nebyl? Byl jednotný či ne? A byl vůbec? Možná na bázi svého širokého zájmu o daný fenomén, možná při reflexi „multižánrovosti“ finského undergroundu se LD rozhodla o pojetí kombinované: částečně kulturněhistorické, částečně literárněvědné, a to podle mého názoru šťastně. Podobná práce, která by finský underground v takovémto záběru u nás zpracovávala, dosud není, a tak aktuální DP může sloužit i jako báze dalších komparativních mezioborových studií.

Strukturu, ve které jsou v práci prezentovány jednotlivé kapitoly a podkapitoly, nebylo jistě snadné vzhledem k výše uvedeným aspektům námětu vymyslet. Podle mého osobního názoru je ale výsledek velmi logický. Cením si kapitoly *1 Úvodem*, která se mj. pouští do křížku s terminologií (kultura, anarchismus, underground) a nabízí pro úkaz undergroundu několik teoretických koncepcí – na úrovni pro DP většinou nevídané. V kapitole 2 se LD dívá z Finska i do okolního světa a do neklidné bouřlivé doby 60. a 70. let minulého století, aby se v kapitole 3 zpět navrátila do země Laineho, Inta a Numminena a probrala fenomén undergroundu na kulturním poli finském. Co je vlastně příčinou a co je následkem, ptá se s reflexí nejednoznačnosti všech interpretací diplomantka – podle mého mínění velmi moudře. LD nic neodbývá: podrobně řeší každou otázku, která se vyskytne, namátkou vybírám političnost či nepolitičnost undergroundového hnutí. A stejně pečlivé je i pojednání jednotlivých událostí či fenoménů, které jsou součástí hnutí U v obecném smyslu či s ním souvisí (poetický seminář, Kulturní léto, osobnosti, dvě linie atp.). Přiznám se, že mě při čtení v souvislosti s finskými undergroundisty napadají slova současného českého ministra financí „*kluci, vy jste kokoti!*“ (snad je toho „mistra škrťů“ dovoleno v posudku na FF UK citovat...) – ač s úsměvem na rtech; a nejsem si jist, zda bych byl aktivním účastníkem všech undergroundových akcí, žili-li bychom v době U.

Ale od hodnocení tvorby hnutí U zpět k hodnocení vlastní práce. Jak vyplývá z její koncepce, zvláštní pozornost diplomantka věnuje undergroundu psanému, čímž má na mysli

undergroundové časopisy, komiksy a především beletrii. Podrobnost a pečlivost zpracování je stejná jako v částech zmíněných výše. Pro čistě literární výzkum má svůj zásadní význam kapitola 4.3. Při reflexi dřívějších finských bádání (DP) v oblasti undergroundu koncipuje LD svůj vlastní přístup k textové analýze tak, aby se necítila být svazována konstrukcemi nucené metodologie, nad jejíž účelností lze skutečně stavět otazník. I když k formulacím (ne obsahu!) koncepce přístupu LD lze mít výhrady, výsledky jsou uspokojivé, a tím je přístup LD k reprezentativnímu spektru finských undergroundových děl naprosto obhajitelný. Úroveň, na které si diplomantka příslušné otázky pokládá, svědčí o její velké slibnosti pro další badatelskou činnost.

Své pojednání končí LD epitafem hnutí U a závěrem. Na ss. 108 - 109 formuluje námět na další výzkum, jehož formulace se jeví jako smysluplná, a který již jistou metodologii předpokládá. Pochvalu si zaslouží i dlouhé finskojazyčné shrnutí, stejně tak jako barevné přílohy a slovníček pojmů a osobností.

Jak vyplývá z výše uvedeného, hodnocení takto nesmírně pečlivé a podrobné práce je kladné. LD věnovala též velkou pozornost správnosti jazyka jako prostředku svého vyjádření (viz též níže). To, že některé formulace pokládám za „dobré upřesnit“, některé informace vložit jinam, někde bych volil jinou terminologii a někde postrádám „jak již bylo řečeno v XY“, může být jen záležitostí vkusu. Určitým protimluvům se zjevně nešlo vyhnout vzhledem k vlastnímu tématu práce, které je samo jedním velkým protimluvem. Na několika málo místech chybí odkazy; srov. též s. 9 – obsah, označení kapitol a stran (4.3.3.1 atp.). (vše je vyznačeno v textu).

Dále bych rád poznamenal, že na několika málo místech v úvodních kapitolách práce (do s. 40) vykazuje podle mého ryze subjektivního názoru text náznaky „točení se v kruhu“, jako by se pisatelka stále nemohla dostat k vlastnímu tématu, o kterém chce psát. Nutno dodat, že LD překládá do češtiny z finštiny dvě spisovatelky, kde opakování je výrazným znakem jejich svérázného stylu psaní. Je snad toto vysvětlením?

Navrhuji ohodnotit diplomovou práci Lindy Dejdarové známkou výborně; dlužno dodat, že i při šestistupňové škále by hodnocení bylo nejlepší.

18. června 2012

Mgr. Jan Dlask, Ph.D.